

הוא נגזר מלשון עיר, והנו"ן נוספת כמנהג התאור לפעמים, וכן בלעז ציטאדינו ובלשון אשכנז בורגר.

ערע. כל לשון פגישה ומקרה מתורגם בלשון ערע חוץ מבכתובים מתורגמין בלשנא ארע באל"ף, וכן תרגום אשר פגשתי (בראשית לג, ח) די ערעית, ויקר ד' (במדבר כג, טז) וערע ביה, ותפגוש אותם (שמואל-א כה, כ) וערעת, ויש נוסחאות משובשות בקצתם ארע ובקצתם ערא באלה ובאלה. אך תמהתי שרבותינו זכרונם לברכה נהגו לכתוב עראי כגון שינת עראי (ברכות כג:), בנין עראי (ביצה לב:), בעי"ן בראש ובאל"ף בסוף וזה לא נמצא לא בכתובים ולא בכ"א ספרים והיה ראוי להכתב ארעי או עראי²⁰. ופירוש המלה בלשונם דבר שאינו בעצם ובכוונה רק דרך מקרה, ובלשון אשכנז און גיבערליך ובלעז אקאזו.

ערף. נוהגין האשכנזים כשיש לאדם אהוב ומכיר שהוא מרויח עמו בטוב קורין לו מערב, באמרם יש לפלוני מערב טוב, ולא ידעו שאינו אלא מעריף, רוצה לומר מכיר, וכן בלשון לעז קורין לו קונדו לשון הכרה, בלשון אשכנז איין גוטער קונד. וכן נמצא בפוסקים מותר בחול המועד להלוות לגוי שהוא מכירו ומעריפו וכולי משום אבוד מעריפייא (הג"א מו"ק פ"א סי' כד). ושמעתי שתרגום הלא בועז מודעתנו (רות ג, ב) מערפננא, ובקשתי ולא מצאתי כן רק דאשתמודע לנא, ואולי כן הוא בתרגומים אחרים. ועוד אדבר מזה בשרש פזם. ויש מפרשים מזה ואם

הגהות הגרי"פ

דכך נמצא בתרגום. ורמ"ז. עיין מה שכתב ידידי בקריאי מועד ביוצר לשבת חול המועד סוכות המתחיל אפאר אות מ"ית מכסו עדת בחיריו. **תקכד) בשרש ערף.** וכן נמצא בפוסקים וכו'. בהגהות הרא"ש סוף פ"ק דמ"ק ובב"י (ס"ס תקל"ט) והיה מורה להלוות למעריפאי שלו כו', ובהגהות ש"ע ח"מ (סימן קנ"ז סעיף ה') אדם שיש לו נכרי מערופאי של חבירו כו'.

תקכג) בשרש ערע. אך תמהתי שרז"ל נהגו לכתוב עראי כגון שינת עראי וכו'. וכן ביתו עראי, משנה סוכה (כה. וכת:). ודע דבלבוש א"ח (סימן תרל"ט) כתב שם אחת עשרה פעמים וכן כסימן מ"ב ארעי ע"ש, וכעת אי אפשר לומר דכל כך זמני איתרמי טעות בדפוס. ואולי בכיון כתב הגאון הלבוש ארעי באלף בראש דס"ל לתקן כמו שרצונו של התשבי

רגלי מבשר

ל) והנה חשך צר ואור חשך בעריפיה שהפירוש בין מכירו והיה זה נכון מאוד לפי מה שפירש רש"י שם כל הענין ודו"ק.

בשרש ערף בסוף, אבל דברי רז"ל הם האמת. עיין ברד"ק ישעיה (סו, ג) עורף כלב, ולולא דמסתפינא הייתי מפרש בישעיה (ה),

הערות והארות

20. כ"ה בדפוס, ובדפוס תר"ע "עראי". ונראה שזה ט"ס וצ"ל "ערעיי" כמ"ש רבינו לעיל. [וכן תוקן בלוח הטעויות בדפוס תקס"ה].